

Asia: VN/4728/2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö.

Vammaisfoorumi on 29 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 223 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta ihmistä.

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Vammaisfoorumi on huolissaan siitä, ettei esitys juuri ota vammaisuutta huomioon. Erityisesti haluamme muistuttaa, että työuran aikana vammautuneet tarvitsevat uudelleen koulutusta osana kuntoutusta ja paluuta työelämään. Tällaisilla henkilöillä saattaa olla ”hyvät” lähtötason painokertoimet, mutta he saattavat silti tarvita enemmän tukea. Nykyinen esitys ei ota huomioon tällaisia henkilöitä eikä heidän tuen tarvettaan.

Vammaisfoorumi ehdottaa, että vaativan erityisen tuen korotuskertoimia korotetaan kautta linjan.

Vammaisfoorumi ehdottaa myös, että lähtötason perusasteen jälkeiseen koulutukseen perustuvia painokertoimia muutetaan niin, että kategorian 5 (ei pohjakoulutusta, opiskelija opiskelee työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa) painokerrointa korotetaan.

Vammaisfoorumi ry

Veera Florica Rajala

Anni Kyröläinen

Lausuntonne koskien asetuksen 1 §:ää (opiskelijavuoteen kuuluvat päivät)

Vammaisfoorumilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Lausuntonne koskien asetuksen 2 §:ää (toteutuneiden opiskelijavuosien laskenta)

Vammaisfoorumilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Lausuntonne koskien asetuksen 3 §:ää (lähtötason painokertoimet)

Vammaisfoorumi esittää, että lähtötason perusasteen jälkeiseen koulutukseen perustuvia painokertoimia muutetaan niin, että kategorian 5 (ei pohjakoulutusta, opiskelija opiskelee työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa) painokerrointa korotetaan. Monet vammaiset nuoret opiskelevat TELMA-koulutuksessa ja tarvitsevat erityistä tukea opintojen suorittamiseen. Vammaisfoorumi on huolissaan siitä, ettei esitetty painokerroin 3,0 ole riittävä ja sitä tulisi korottaa.

Vammaisfoorumi myös esittää, että lähtötason painokertoimissa otetaan huomioon myös vammaisuus ja perusasteella järjestetyt erityisjärjestelyt ja tukitoimet. Monet vammaiset nuoret opiskelevat muualla kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja Vammaisfoorumi on huolissaan, ottaako rahoitusmalli riittävästi huomioon heidän tarpeensa.

Lausuntonne koskien asetuksen 4 §:ää (kustannusryhmä- ja muut painokertoimet) ja liitettä

Vammaisfoorumi haluaa muistuttaa, että työuran aikana vammautuneet tarvitsevat uudelleen koulutusta osana kuntoutusta ja paluuta työelämään. Tällaisilla henkilöillä saattaa olla hyvät lähtötason painokertoimet ja mahdollisesti hyvät kustannusryhmä- ja muut kertoimet, mutta he saattavat silti tarvita enemmän tukea. Nykyinen esitys ei ota huomioon tällaisia henkilöitä eikä heidän tuen tarvettaan.

Vammaisfoorumi myös esittää, että kustannusryhmä- ja muissa kertoimissa otetaan huomioon myös vammaisuus ja perusasteella järjestetyt erityisjärjestelyt ja tukitoimet. Monet vammaiset nuoret opiskelevat muualla kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja Vammaisfoorumi on huolissaan, ottaako rahoitusmalli riittävästi huomioon heidän tarpeensa.

Lausuntonne koskien asetuksen 5 §:ää (korotuskertoimet)

Vammaisfoorumi ehdottaa, että vaativan erityisen tuen korotuskertoimia korotetaan kautta linjan. Vammaisfoorumi on huolissaan ammatillisten erityisoppilaitosten kyvystä ja mahdollisuuksista tarjota kaikille opiskelijoille riittävästi yksilöllistä tukea. Esimerkiksi vammaisten opiskelijoiden työelämäjaksoihin tulisi panostaa nykyistä enemmän. Oppivelvollisuuden laajentaminen on kasvattanut painetta ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja Vammaisfoorumin jäsenjärjestöjen kokemusten mukaan ammatillisilla erityisoppilaitoksilla ei kaikissa tilanteissa ole riittäviä resursseja kohdata vammaisia opiskelijoita.

Lausuntonne koskien asetuksen 6 §:ää (toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

Vammaisfoorumilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Lausuntonne koskien asetuksen 7 §:ää (suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden ja tutkintojen lukumäärän perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

Vammaisfoorumilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Lausuntonne koskien asetuksen 8 §:ää (työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

Vammaisfoorumilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Lausuntonne koskien asetuksen 2 lukua (opiskelijapalaute)

Vammaisfoorumi pitää erikoisena sitä, että opiskelijapalaute kerätään vain tutkinnon osien tai koko tutkinnon suorittaneilta ja ehdottaa, että palautetta kerättäisiin myös TUVA- ja TELMA-koulutuksen opiskelijoilta.

Vammaisfoorumi esittää myös, että opiskelijoilta kysytään palautetta opintojen esteettömyydestä, digitaalisesta saavutettavuudesta, apuvälinetarpeiden huomioimisesta, kohtuullisten mukautusten toteuttamisesta, vammaisuuden huomioimisesta ja erityisjärjestelyistä.

Lausuntonne koskien asetuksen 3 lukua (työelämäpalaute)

Vammaisfoorumin jäsenjärjestöjen kokemuksen mukaan monilla vammaisilla opiskelijoilla on vaikeuksia saada työelämäjaksoille yhdenvertaisuuslain mukaisia kohtuullisia mukautuksia sekä heidän tarvitsemiaan erityisjärjestelyjä sekä riittävää ohjausta ja tukea koulusta. Vammaisfoorumin näkemyksen mukaan työelämäpalautetta kysyttäessä opiskelijoille tulisi antaa mahdollisuus antaa palautetta myös yllä mainittuja aiheita koskien.

